

F. t. l. om film og biografer.

nerisk værdifulde film, måtte man interessere sig for i almindelighed at forbedre film- og biografbranchens økonomi og søge at sikre opretholdelsen af et vist produktionsapparat. Derfor var det et led i ordningen, at billetafgiften ved forevisningen af danske film ubeskåret skulle tilfalde den danske producent, og at filmfondens bestyrelse ved siden af de kvalitetsfremmende forholdsregler kunne iværksætte foranstaltninger til gavn for filmbranchen i almindelighed, f. eks. ydelse af billige lån til biografer og støtte til public relationsarbejde, f. eks. i forbindelse med internationale filmfestivaler.

Filmfonden har siden lovens ikrafttræden, i finansårene 1965-66 til og med 1970-71 haft årlige indtægter på henholdsvis 19,1 mill. kr., 18,7 mill. kr., 26,5 mill. kr., 21,7 mill. kr., 21,1 mill. kr. og 20,3 mill. kr. Heri er medregnet Statens filmcentrals og Det danske Film museums indtægter, ligesom disse to institutioners udgifter er medregnet i de nedenstående tal.

De årlige udgifter har i de nævnte finansår andraget henholdsvis 9,3 mill. kr., 9,1 mill. kr., 14,7 mill. kr., 17,9 mill. kr., 20,5 mill. kr. og 22,9 mill. kr.

Filmfonden havde med udgangen af finansåret 1970-71 en formue på ca. 42 mill. kr., hvoraf ca. 11,3 mill. kr. var udlånt til biograferne, medens ca. 10 mill. kr. udgjorde bevilgede, men endnu ikke udbetalte beløb til manuskriptstøtte, stipendier, produktionsgarantier m. v.

Oparbejdelsen af denne betydelige formue må ses på baggrund af, at fondens bestyrelse i sine dispositioner over fondens midler har fulgt en henstilling fra ministeriet for kulturelle anliggender om at disponere inden for de bevillingsmæssige rammer, som fra regeringens side har været fastlagt for ministeriet for kulturelle anliggender.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 38 om, at loven skulle optages til revision senest i folketingsåret 1970-71, må ses som udtryk for, at folketinget ønskede at få lejlighed til efter en periode på 5-6 år at vurdere de nye støtteordninger for film- og biografbranchen ud fra de i den forløbne periode indhøstede erfaringer.

Administrationen af de ved 1964-loven gennemførte bestemmelser på dette område har naturligt været fulgt med betydelig interesse, men også med kritik, ikke blot fra film- og biografbranchens side, men også fra offentligheden iøvrigt.

Der har hos mange biografbevillingshavere kun været ringe sympati for den del af fondens virksomhed, der har bestået i oprettelsen af en filmskole og i støtten til kunstnerisk værdifulde film. Baggrunden for denne holdning har været utilfredshed med, at penge, der hidrørte fra biografbesøg, anvendtes til formål, der var uden interesse for biograferne.

Omvendt er der lejlighedsvis fra anden side blevet rettet bebrejdelser mod filmfonden for ikke i tilstrækkelig grad at støtte kvalitetsproduktionen og eksperimenterne.

Såvel filmfondsbestyrelsens som filmrådets sammensætning har været gjort til genstand for diskussion og kritik i de forløbne år. Kritikken har især beskæftiget sig med det forhold, at samme organ — filmrådet — har skullet bedømme en film både i relation til spørgsmålet om forudgående støtte i form af manuskriptstøtte og produktionsgaranti og i relation til spørgsmålet om efterfølgende tildeling af kvalitetsbidrag. Spørgsmålet om film- og biografbranchens 50 pct.'s repræsentation i filmfondens bestyrelse har også været gjort til genstand for debat.

Under alle omstændigheder må det spørgsmål melde sig, når man står overfor en revision af loven, om de i 1964 gennemførte støtteforanstaltninger for den danske filmbranche i rimelig udstrækning har virket efter hensigten, som først og fremmest var at skabe grundlag for en øget produktion af kvalitetsfilm her i landet.

Hertil kan siges, at den danske filmproduktion i hvert fald ikke, som man befrygtede, er ophørt. Tværtimod er der blevet produceret et i forhold til landets størrelse meget betydeligt antal spillefilm pr. år, heraf en række kunstnerisk ambitiøse film, som antagelig ikke var blevet produceret, hvis filmordningen ikke havde eksisteret. Som eksempler kan nævnes Henning Carlsens „Sult“ og „Mennesker mødes“, Palle Kjørulff-Schmidts „Der var engang en krig“, Lene og Sven Grønlykkes „Balladen om Carl Henning“, Knud Leif Thomsens „Midt i en Jazztid“, Henrik Stangerups „Giv Gud en chance om søndagen“ og Frantz Ernst's og Charlotte Strandgaards „Ang. Lone“.

En række af de organisationer, som af ministeriet for kulturelle anliggender er blevet anmodet om at fremkomme med deres betragtninger til brug ved arbejdet med revisionen af loven, har da også — uanset at de har fremsat en række ændringsforslag til enkelte bestemmelser i loven — helt klart givet udtryk for, at de anser grundtanken med filmfonden og den principielle struktur i den gældende lov for at være et nyttigt instrument for en fortsat udvikling til gavn for dansk film.

Alt i alt er det ministeriets opfattelse, at den i 1964 skabte filmstøtteordning har ført til en forbedring af vilkårene for filmproduktionen i Danmark. Der er næppe tvivl om, at vilkårene for en kunstnerisk filmproduktion i dag ville have været meget ringe, hvis filmstøtteordningen ikke var blevet gennemført.